

El Lluitador

Portantveu de la Federació A. S. O. de Banyoles

De tots els articles en son responsables llurs autors || Preu: 15 cts. | No es tornen els originals
Redacció: D. Pastora, 19

A l'opiniò pública

Sens dubte que els paletas, d'aquí som uns exigents. Va venir que el ram de construcció secció paletas, degut a les injustícies que ens feia la Patronal, vàrem acordar presentar unes bases i dèiem que els peons guanyarien 8 ptes. i els paletes 10 i repartiment de feina i que col·loquessin tots els paletes que hi havia parats. A nosaltres el que ens interessava més era que col·loquessin els parats i donessin l'augment als peons. Després de dues o tres vegades de cridar nos a can Font, per veure si ens podíem posar d'acord, però no hi havia maneres, inclús nosaltres donàvem els dos rals d'augment dels paletes i dèiem que els donessin als manobres perquè vèiem que era un jornal migrat i ells també ho reconeixien però deien que no eren moments de demanar més sou, perquè seria augmentar més la crisi, que hi havia molta feina en perspectiva i que si movíem res tot quedaria encallat. Un patró va tenir la gosadia de dir que amb dos rals més o menys igual podríem passar. A ell no li fan pas falta tres pessetes més per setmana, puix va tirant de la rifeta, però si hagués d'anar al rengle com en aquells temps i com fem ara nosaltres, potser no ho diria.

Al veure que no era possible poguer-nos entendre, trencàrem totes les negociacions.

Abans de marxar un patró digué que ens podíem controlar la feina i comprenent que no podia ésser, varem deixar-ho córrer. Ells després escampaven que si no col·locaven els parats era perquè no havíem volgut acceptar el repartiment de feina. Per fi, no arreglant-se res, ens reunim i ho exposem en assemblea, i acordem presentar les bases a Casa Ciutat. Ens criden i després de discutir article per article ens ho cedien tot menys l'augment. Creguts ells que només erem quatre que volíem l'augment digueren que no hi havia res a fer i per fer-los veure que érem molts, presentem l'ofici de vaga i aleshores accediren.

Dies enrera ens cridaren a Casa Ciutat per fer-nos entendre que si les companyies noves de paletes plegaven, els patrons es repartirien els obrers. A nosaltres no ens diuen res. Que potser es pensen que es tenen de morir de gana aquests nois?

El que deuen fer els patrons es complir més bé les bases, del contrari. serem nosaltres qui us cridarem. Recordeu que el jornal de paleta són 10 ptes. i el de peó 7; les vacances deuen pagar-se al tipus de jornal corrent i no que perquè aquell dona 9'50 jo us donaré 9'75. Que per 7 rals miserables volgueu fer el ridícol!

Un SINDICALISTA

Un cent-peus

El mon està carregat de miseries, hom exclama sovint. Desde que Adàn i Eva varen menjar la «fruita prohibida», plana sobre la humanitat una ratxa inmensa de calamitats i miseries per obra i gràcia del seu Creador injust, crudel i vengatiu. Tots aquests calificatius i d'altres podrien aplicar-se-li quant d'ell es parlés, si fos certa la rondalla de la serpent tentadora que va induir als primers pobladors de la terra a crear una família. Aquesta rondalla i d'altres que fan rodar el cap als infants, quan son explicades per qui com els ensotants s'hi guanyen la vida, que embebiaquen a les beates rates de sagristia que a la boca se'ls hi fan aigües quan mossén Ramón els hi parla de la poma i la serpent, no es altra cosa que una solemne mentida, escrita sobre el paper per gent poc escrupulosa en el compliment de llur deure però un tant hàbils, fins a infiltrar-les, fent-les creure verídiques a més de quatre cervells atrofiats i pobres de cap, alguns, però, de conveniència.

Si el Creador va dir a la primera parella: «Creixeu i multipliqueu-vos» es segur que al formar-los els devia dotar-los dels òrgans indispensables per a consumir la procreació.

Doncs hom opina que es injust quan fa pagar-nos els «pecats» dels altres i que es crudel com un burgès del nostre temps quan s'entreté a fer els pobres per després fer-los-hi caritat.

Tot plegat un galimaties que serveix de menjadora a més de quatre i que per entendre-ho, bé caldria que vingués ell i ens ho expliqués.

SAGRISTA

Pobre Catalunya!

S'ha dit que a l'Administrador de Correus li agrada molt la llengua de Cervantes i que té avorrit el «dialecte» que parlem i parla aquest galan jove. També sabem amb certesa que el cap de l'estació de telègrafs arrufa el nas si ha de cursar els telegrams en català. Pel que es veu, es de la mateixa família de l'abans esmentat. Aquest, però, segons ens ha contat una seva alumna que concorre a les conferències que ell dona (dona pagant), el règim li put tant, que no ha pogut estar-se de manifestar la seva disconformitat.

Nosaltres considerem que està en el seu perfecte dret de tenir la ideologia inclús manifestar-la.

El que no ens podem acabar es que havent-hi altres mestres a la nostra ciutat potser amb més condicions per donar lliçons, hi hagi encara senyors republicans i catalanistes, inclús algún que forma part de l'Ajuntament actual que permeten que familiars seus siguin alumnes d'aquest individu.

Plora, plora Catalunya...

Esportives

Copiem de l'AUTONOMISTA

Girona F. C. (equip B)	2
Joventut F. C.	1

«Aquest es el resultat veritable de l'encontre jugat ahir al camp del Joventut F. C. (Centre Cultural i espiritual de Banyoles?)

Encara que el partit va acabar (quan ja passava del temps reglamentari) amb l'empat a 2 gols.

De totes maneres crec no haver assistit a un camp on l'educació (inclús per part dels eclesiàstics que dirigeixen aquell centre), es trobés a un tan petit nivell.

Varen faltar i insultar a tothom: a jugadors i al reduït públic gironí que assistia a l'encontre i va acabar amb una batalla campal gràcies al poc encert i la mala fe manifesta del senyor que va substituir a Zabala, després de retirar-se aquest no poguent aguantar més les paraules de mala educació que li dirigia part del públic local.

No hauriem pensat mai trobar-nos amb semblant espectacle, i menys precisament en el camp d'un centre catòlic, quins elements ensenyen l'amor al pròxim i altres moltes coses. Cada dia ens anem convencent més que es predica el que hom no creu.»

Sense comentaris

OBRERS DEL CAMP, OBRERS DE LAS FABRIQUES! NO VOS DESCUIDEU DE COMPRAR CADA 15 DIES EL VOSTRE PORTANT-VEU "EL LLUITADOR" L'UNIC PERIÓDIC DE BANYOLES QUE US DEFENSA.

A les portes de la Revolució

El sistema econòmic de l'Estat capitalista està agonitzant, està a punt de deixar d'existir malgrat els esforços sobrehumans que realitza per tal d'allargar la pròpia vida.

Els fets registrats i produïts a Austria, són proves prou evidents d'allà on pretè portar-nos el règim tirà, despòtic i opressor de la classe capitalista. Les classes privilegiades no poden ja ni aguantar-se sota les formes dictatorials més terribles i sanguinàries que coneix la història per tal de poder dominar els pobles. Al capitalisme ja li falla la seva darrera vàlvula de fugida, per poder anar-se sostenint, amb un règim que no té cap eixida ni salvació possible per cap banda. No gens menys, els vòltors imperialistes es resisteixen per tots els mitjans il·legals de què disposen a desaparèixer pels camins naturals; i llur gran incapacitat els mena a jugar-s'ho tot amb la darrera carta. Es l'únic recurs que tenen a mà i que tracten de posar en joc a fi de poguer veure una vegada més encara si la sort els és favorable. Tracten de cercar la manera de fer que ens matem els uns als altres. Volen la guerra.

Ja no els basta, ja no poden amb els obrers ni amb els procediments més terribles d'assassinar-los amb els recursos més malvats i violents que hom coneix. «Ja no podem amb ells ni matant-los», diuen.

D'altra banda, tenen por que els obrers emprant llur mateixa tàctica, tard o d'hora acabin amb tots ells; i és senzillament per això que cansats ja de tant matar, en trobar-se completament impotents per poder dominar els pobles i tenint por de l'hora de la justícia i la venjança, cerquen per tots els mitjans a llur abast la primera avinentesa per a llançar els pobles els uns contra els altres.

Però al poble no l'enganyarán. Fa temps que sap el que espera i el que vol. Té una missió històrica a realitzar i a complir. No vol esperar mes. O la classe capitalista deixa el camí lliure a la realitat que s'imposa, o serà engolida per la mateixa realitat dels fets, a la qual es veurà arrossegada

fatalment, i en una forma violenta de la qual difícilment podrà escapolar-se.

JAUME BELTRAN

I. U. de "Renovació"

Heus ací un personatge que tant pot haver vingut del *Celeste Imperio* com del país de les fades meravelloses on tot es felicitat i ben estar, i hom no ha de preocupar-se d'altre cosa que passejar la panxeta curulla de bons aliments bo i esperant que vingui la nit i que ben aclofat entre tous matalassos, i ve l'àngel de la son a clourer les parpelles i vingui el somni de color de rosa.

Companys, nosaltres els que no passem la panxeta sinó que dobleguem l'esquena cercant lo imprescindible per l'existència i que ensems proveïm molts estomacs abundantament, quedant sempre una migrada part per omplir els nostres, nosaltres que no tenim somnis de color de rosa, ni somniem mai sinó que vivim desperts a tot-hora i de cara a les realitats de la vida, cal que ens allissonim les manifestacions que es desprenguin de tots els I. U., de tots els periòdics burgesos.

Els nostres com el primer, cal que treballém per l'embelliment i per l'higiene de la nostra Ciutat i d'una manera especialíssima per la cultura, pedra fonamental de la prosperitat dels pobles, i de l'alçament moral i material de la nostra classe al nivell que els correspon; cal que no descuidem però, bo i procurant per el bé general, bo i treballant per els que vindran demà, de no deixar-nos atropellar els d'avui. La missió dels nostres a casa Ciutat no es la dels senyors que en tenen prou en organitzar festivals i «tiberis» a costes de la caixa Municipal, per deixar satisfets als seus electors, es precís que tal com venen fent amb les seves intervencions i els seus precés «sense suc ni bruc» fasssin aclarir tot lo borrascós que pugui haver-hi en els dictàmens de les comissions, a fi de que no es repeteixi el cas de que aprovin i donin conformitat al tipus de subhasta d'alguna obra

a realitzar a càrrec del Municipi i que mes tard s'hagin adonat de quelcom que no estava prou bé i que d'haber-s'en adonat abans no haurien aprovat. Cal també que amb els seus precés «sense suc ni bruc» es preocupin en grau màxim de l'implantació i estricta compliment de les lleis socials a tots els tallers i fàbriques de la nostra Ciutat i que no esperin que sigui qui s'interessi per sostraure de les grapes d'alguns burgesos sense escrúpols ni consciència els regidors de l'esquerra ni de la dreta, o es a ells que els correspon a aquest, es per aixó que varem portar-los-hi otorgant-los-hi la nostra confiança, i si un dia deixen de servir-nos, deixen de complir amb el deure que varem imposar-los-hi, els hi retirarem i els apartarem com a traidors del nostre Sindicat.

Cal que ens riguem, doncs, de tot el que puguin dir els *espontanis* de «Renovació». — PERE

Incongruència, o neurosis?...

Ens començavem a acostumar a les incongruències i estirabots d'un Govern de marca genuïnament lerrouxista, el president del qual — *como no!* — a mes de tenir el defecte de mirar contra el govern, té el defecte més gros encara, de no servir absolutíssimament per a res. Però els seus companys de ministeri, quan menys son graciosos. Voleu res més divertit que un poeta dolent com es el senyor Hidalgo, (que es hidalgo però no poeta) sia per obra i desgràcia de Lerroux «nada menos» que Ministre de la Guerra en una nació que ha jurat no entrar mai en guerra?

Però el Sr. Hidalgo té deliri de grandeses. El Sr. Hidalgo, abans de deixar per sempre la cartera de ministre vol fer «grrrrraans» coses. El Sr. Hidalgo, però, farà el prèsec! El Sr. Hidalgo vol fer una «grrraan» movilització de totes les reserves. Això vol dir que tots els llicenciats del servei militar que no depassin els trenta anys hauran de tornar a *marcar el chusco* durant una temporada més o menys llarga. No us sembla, amics, que es gracios i faria riure si no fos ridícol? Tú, amic Joan, que sentires xiular les bales a l'Àfrica i ara ets casat i pare de família i tot i treballant tens feina a

poder menjar, contesta'm, diga'm: Vritat que deixaràs gustós el treball un parell o tres de mesos i abandonaràs amb alegria la teva companya i els teus fills per anar a fer vida de caserna només que per donar gust al Sr. Hidalgo? (No transcrivim la resposta puix hi ha paraules que no ens atrevim a a publicar-les). I tú, Emili, company de caserna, que tants tips t'havies fet de netejar els «càrters» dels tractors de la nostra bateria, vritat que també deixaràs amb gust el treball del taller i abandonant la teva mare correras altra vegada a posarte el «mo no» només que per a fer la felicitat del Sr. Hidalgo? No? Que t'hi negues? Bé, home. Jo també. I aquell i l'altre i tots em de negar-nos-hi. Perquè es una animalada. Perquè no reportaria cap benefici. I perquè gravaria amb uns quants milions més el dèficit de l'Estat. Ademés, no ens reportaria cap profit i si molts perjudicis.

Però hi ha una altra raó de pes. Darrera aquesta movilització s'hi amaga un negoci. Els movilitzats necessitaran mantes, aliments, fusells. Els que damunt la sang dels nostres germans assassinats a Annual, Mont-Arruit, Barranco del Lobo, etz, vivien i s'enriquien fabricant utilitatge militar, han hagut de suportar una tongada de vaques magres. Abans eren d'U. P. i ara són del Partit Radical que ni es cap partit ni es radical. El seu «quefe», el ex-caporal i desertor Ale Lerroux, (a) el Vivo, té que satisfer a tots els seus amics, aquests amics que l'han enlairat i pels quals ha renegat de la República. I ve't-ho aquí!

L'ex-emperador del Paral·lel, ex-republicà, ex-pobre i ex... quin fàstic! ha pensat: Jo me'n refum!. Damunt de l'«hidalgo» Hidalgo cauran les garrotades. I, així serà, efectivament. De totes maneres, mentre consentirem que estigui al poder el partit lerrouxista, de més grosses ens en veurem. Recordeu vos que divuit anys enrera el «quefa» dels radicals volia vendre 100.000 espanyols a Anglaterra per a portar-los a morir als Dardanel. Heu sentit? Volia vendre. I ho hagués fet per un grapat de miserables pessetes. I a aquest home li hem donat el poder. I el seu partit es el que governa. I ofega els clams de llibertat dels pobles amb cortines de metralla. I provoca conflictes entre pobles germans i provoca al poble humil amb ostentacions que cap benefici poden reportar!

El Sr. Hidalgo, —repetim— farà el prèsec. Si vol cercar-se mals de cap, que tiri endavant. Ja veurà el que li costarà el estorbar la marxa del país.

El Sr. Hidaigo, davant una incongruència com la que es proposa portar a cap, entra de plè en la categoria dels beneïts.

R. E.

Quaderns d'informació

Amb aquest títol, el DIC —nom de gos— publica unes fulles —les que podeu trobar penjades a qualsevol water— en les quals s'insulta a tot Déu que faci només una mica d'olor de lliberal. S'hi publiquen noms d'industrials i comerciants a fi i efecte que se'ls boicotegi; s'insulta a tothom que no faci pudor de cera; s'ataca descaradament altres dogmes, altres religions i per tot arreu campeja el: *muera quien no piense - igual que pienso yo*. Aquesta setmana se les heuen amb l'excels escultor Marian Benlliure amb motiu de la visita que feren uns estudiants vallisoletans a la vila on nasqué Domingo Theotocópuli «El Greco». Aquests minyons hi deixaren una artística làpida commemorativa. Aquesta fou obrada i executada per Benlliure. Remarca el GOS que es una paradoxa que hagi estat un maçó —Benlliure diu que ho és— el que hagi fet la làpida dedicada a un pintor de sants com fou el Greco. Però, angelical Pare Tusquets! No sabeu que es pot ésser acatòlic i ésser bona persona i bon escultor i en canvi es pot vestir la sotana i ésser un perfecte brètol?

Nosaltres, si no tinguéssim una mica de decència i escrúpol —coses desconegudes per vosaltres— també publicaríem, *amb proves*, noms de clergues i fets que els posarien en evidència. Però som més humans. Comprenem les misèries i les perdonem.

Dèiem la setmana passada, que el DIC s'imprimia en un taller on s'explota la joventut desgraciada. Ens ho digué un amic. Ens n'hem assessorat nosaltres mateixos.

A la barriada de Gràcia, enmarcat per la Travessera-Granada i Balmes-Tusset, a pocs passos de la Diagonal, s'hi aixeca un edifici gris. És dirigit per religiosos de la Congregació de St Pere ad-víncula. Aquest establiment, té uns tallers de marmols, cadires, ebanisteria, impremta, etc. A l'ala sud-oest de l'edifici hi ha instal·lat el taller d'impremta. Llurs propietaris, els germans F. - J. i Joan Altés.

En aquest Assil o Escola de Reforma, admeten nois de 8 a 18 anys. El terme mig de l'estada varia habitualment però sol fixar-se en tres anys.

L'explotació més vergonyosa, el tracte més inhumà es donat als joves que cauen sota els unglots d'aquells ocellots negres. Cedim la paraula al nostre amic.

» A l'impremta hi treballen una vintena de nois i se'ls ensenya la composició lineal i els que estan a les màquines, a netejar-les. Ja poden estar-hi anys que no faran res més. Els caixistes, a la més mínima esllavissada, l'esbirro de l'encarregat els clava unes plantofades brutals i apunta el seu nom a una llista, la qual es entregada a l'«hermano» a l'hora de dinar. Als apuntats a la llista, se'ls castiga a menjar de genolls, a no menjar, o a estar-se un parell d'hores de genolls a la nit, mentre els altres dormen. No se'ls dona cap jornal.

Cal tenir en compte que el 95 per cent dels assilats són joves de família pobra que, no havent-los pogut ficar a l'Hospici, han fet passos prop del Tribunal de menors i així tenir-los guardats. El 5 per cent restant són joves de mal caràcter o inclinats a la delinquència. Joves que no fan «bondat».

Les condicions higièniques del taller són pessimes. El vapors que exhalen els crisols de les «linotypes» omplenen de baf pestilent tota la sala i us deixen la gorja resseca. Hi ha, però un càntir. Aquest càntir conté aigua fresca i està penjat amb un clau al costat mateix de l'encarregat. No s'els deixa veure fins a les 11 del matí a les 12 i de les 4 a les 5. Igualment, dintre aquest temps, se'ls concedeix un minut per complir les funcions fisiològiques».

(continuará)

CICLOPE

Cantant les veritats...

Pel que es veu, l'ex-Conserge de l'Ateneu no podia tenir raó per tractar de lladre a algún servidor i dependent que tenia al seu compte quan estava a l'Ateneu, ja que segons referències han anat a compte seu algunes de les reformes i millores que s'han efectuat en el cafè que avui ocupa.

A no tardar, que en serà propietari tornarà a comprar «EL LLUITADOR» encara que segueixi ignorant l'autor d'alguna floreta que li hem adreçat. Si cantant les veritats es perden les amistats, encara no som allà on anem. Un altre dia ens ocuparem on es juga a cartes a casa seva i de qui li va fer els treballs d'ebanisteria.

Amb temps i palla maduren les nespres.

AGLANS

Fa cosa de dues setmanes que durant set o vuit nits consecutives en un carrer de la nostra Ciutat varen cel·lebrar amb tot esplendor i a la via pública, uns actes religiosos. El deixar-los cel·lebrar, desdiu un tant del ideari que professa (aixís ho tenim entés) la majoria de l'Ajuntament.

Preguem als vehins que pensen cel·lebrar-ne d'altres d'actes com el que esmentem, que es recordin de convidar-hi el primer tinent d'Alcalde Joan Aulina.

Es veu que el director de RENOVACIO deu passar apurs per a omplir de lletres el seu quinzenari, ens ho demostra quan publica un article del seu número prop passat en el qual manifesta que no està d'acord amb una bona part del que opina l'articulista.

Nosaltres no exigim joc net!

Aquell senyor, aixó de senyor és un dir, que tant li agradaria de veure'ns a tots els obrers pasturant als prats de l'Estany, va fer detenir a dos pobres pagesos pel sol fet de suposar que li havien tallat unes plantes del seu «feude». Teniem entés que aquestes arbitrietats no eren tolerades en règim republicà.

Que és recordi aquest senyor que a «cada puerco le llega su San Martín.»

Ens han dit que:

Mentres els companys paletes de la nostra Ciutat estan rebent les conseqüències d'una forta crisi, que fa que tinguin de repartir-se els jornals, hi ha propietaris com

el del «Bar Rodas», que fa reformes a la seva casa, a càrrec de paletes forans.

L'administrador de Correus s'ha posat a la closca que es parli d'ell i ho lograrà. A la vista tenim un envelop, enviat desde Girona, dirigit a un comerciant de Banyoles; omítirém el nom, però heus aci com anava redactat: «Sr. N. N. del Comerç, Banyoles. Doncs, bé, a pesar d'ésser persona conegudíssima en la nostra Ciutat, l'envelop porta una D com una casa de pagés, i al darrera **en castellà**: «DAR MAS SEÑAS». No es pas aquesta **falta de señas** el que li feu fer aixó. Es la seva fòbia anti catalana. Hem vist altres adreces menys concretes però escrites en castellà i han arribat a llur destí. L'actual Administrador de Correus, ultra demostrar ésser un mal ciutadà es un català renegat. Ha sortit amb la seva de fer-ne parlar.

Hem rebut una atenta invitació del Sr. Director de l'Escola d'Arts i Oficis per a visitar l'exposició de treballs escolars del curs 1933-34.

Remarquem l'obra cultural portada a cap pels Srs. Figueres i Pigem, i els treballs impecables que sota la seva direcció han acomplert llurs alumnes.

La nostra sincera felicitació als professors i deixebles.

Avui en el Camp de les Pedreres tindrà lloc un formidable partit de Futbol entre una selecció local i el potent equip B del Girona, el qual vindrà complet.

Després del partit Banyoles-Girona, es tocaràn sardanes davant del local del Club (Ideal Bar) per la cobla «La Principal de Banyoles.